

SUIȘURI MEDICALE EPONIMICE OLTENEȘTI

Eponymous medical ups from Oltenia

Dr. Grigore Bușoi

Motto:

Îmi veni un dor de ducă

Și suii în deal la cucă

Să văz oltenii cum lucră.

Ca iubitor de istorie națională, îmi propun să privesc scrutător spre ce a însemnat contribuția pociumbilor (țărășilor) medicali oltenești, ca stâlpi-antena generatori de unde cognitive ce interferează cu entități similare din alte provincii istorice românești. Împreună, ei sprijină tutelar, acoperitor, bolta spiritualității românești din perspectivă medicală și culturală.

Dacă din această arie de veche și continuă vatră de locuire autohtonă au apărut domnitori iluștri: Neagoe Basarab, Mihai Viteazul, Matei Basarab, Constantin Brâncoveanu sau au irumprt personalități, adevărate iezero de apă vie – Tudor Vladimirescu, Constantin Brâncuși, George (Gogu) Constantinescu, Nicolae Titulescu –, mă întreb care au fost medicii olteni, ce pot fi acreditați ca puncte de reper în istoria medicinei românești.

Aș vrea să prezint în introducere și gândurile unui oltean autentic, Constantin Rădulescu-Motru: „Când Olteanul îți vorbește, simți în vorba lui o sinceritate aspră ... Ce este în vorba lui, urmă de «dacism»? Olteanul nu este regionalist. El este mândru de a fi născut în Oltenia, dar nu face din oltenism o lozincă de luptă, de revendicări sau de acuzări... Tudor Vladimirescu, cu deosebire, este un exemplu tipic în această privință. (El dorea) ca să trezească poporul la o nouă viață națională (...). În toate proclamațiile sale, el pune înaintea interesele superioare ale Țării întregi: «Voi să fiu folositor Patriei și obștii norodului»“.

Textul pe care-l propunem cititorului conduce la necesitatea înțelegerii mesajului pe care am dori să-l transmitem.

Mai vreau să spun că am avut bucuria să cunosc personal câteva dintre personalitățile pe care le voi evoca, adică pe Constantin Lupescu și Victor Ciobanu, pe Constantin Anastasatu, Ștefan Berceanu, Constantin Gorgos, Ștefan Milcu, Alecsandru Prișcu și Vlad Voiculescu, oameni cu dar și har, care au constituit, în diferite etape ale vieții, mele elemente călăuzitoare, respectiv tonice.

FIGURI MEDICALE EMBLEMATICE OLTENE

Dintre personalitățile medicale oltene, devenite amintiri, le supun atenției publice pe acelea care au avut contribuții notabile în viața medico-socială sau culturală a țării noastre.

În acest sens, îi avem în vedere pe:

- Constantin Anastasatu (1927-1995, n. la Corabia, Romanați), profesor dr., medic fiziolog. La o reuniune medicală prezidată de dl. profesor am prezentat comunicarea: *Bronșita cronică ridantă a femeilor fumătoare*.
- Mircea Angelescu (1923-2010, n. Râmnicu Vâlcea), profesor dr., medic infecționist, prozator.
- Ion Bălăcescu (1870-1944, n. Târgu-Jiu), prof. dr., medic chirurg, promotor al specialității de chirurgie infantilă, inclusiv de ortopedie.
- Ștefan Berceanu (1914-1990, n. Măceșu de Jos, Dolj), prof. dr., medic hematolog, dramaturg.
- Ion Biberi (1904-1990, n. Turnu-Severin), medic psihiatru, prozator, eseist, filosof, critic de artă.
- Victor Ciobanu (1921-2001, n. Craiova), prof. dr., medic internist și reumatolog, reorganizator al asistenței medicale ambulatorii, deschizător de drumuri al patologiei imune, ministru al sănătății; a fost un susținător

Adresa de corespondență:

CMI Dr. Grigore Bușoi, Str. Apusului Nr. 63, București

avizat, cu disponibilități excepționale în susținerea dezvoltării specialității de medicină generală.

- Vintilă Ciocâlțeu (1880-1947, n. Plenița, Dolj), profesor de biochimie, poet, una dintre primele victime ale comunismului.
- Mihai Cănciulescu (1885-1970, n. Poiana Mare, Dolj), medic pediatru, animator al presei medicale: Mișcarea Medicală Română („Acta Medica Romana“) între 1928-1948.
- Dumitru Combiescu (1887-1861, n. Drânic, Dolj), prof. dr., medic epidemiolog și microbiolog.
- Daniel Danielopolu (1884-1955, n. București, cu filiație maternă gorjencească), acad. prof. dr. medic fiziolog și farmacolog, om de știință (precursor al ciberneticii prin formularea principiului „antagonismul interstimulant“), fondator al Institutului de Fiziologie Normală și Patologică și al Academiei Medicale, medic al lui C. Brâncuși, Ministru al Sănătății (1944-1945).
- Constantin Gorgos (1936-1998, n. la Soroca, Basarabia), mama fiind originară din Turnu Severin, refugiat la Târgu-Jiu după 1940, prof. dr., medic organizator de sănătate și psihiatru. Ca organizator al Congresului de Psihiatrie din 1988, ținut la Hotel București, sub deviza „150 de ani de psihiatrie românească“ (1838-1988), dr. C. Gorgos mi-a îngăduit să prezint lucrarea *Medicina generală și psihiatria*. La una dintre secțiunile congresului am stat în prezidiu alături de prof. dr. Eduard Pamfil. În calitate de director al Policlinicii Titan, dr. C. Gorgos a susținut pe doctorii Aurel Romila și Victor Săhleanu, aflați în dificultate, după nebuloasa acțiune „Meditația transcendențială“, oferindu-le un loc de muncă în policlinică.
- Ilie Diculescu (1924-1988, n. Târgu Cărbunești, Gorj), prof. dr., medic veterinar și doctor în medicină, embriolog, specializat în histologie și citologie.
- Constantin Exarcu (1836-1898, n. Govora), naturalist, medic, politician și om de cultură. A avut contribuții esențiale în construirea Ateneului Român. A înființat „Societatea pentru învățătura poporului român“.
- Dimitrie Gerota (1867-1939, n. Craiova) prof. dr.; medic anatomist și chirurg.
- Victor Gomoiu (1882-1960, n. Vânju Mare, Mehedinți), prof. dr., medic chirurg și istoric al medicinei, fondator al Societății Române de Istoria Medicinii, organizator al asistenței medicale și sociale în cartierele mărginașe ale Bucureștiului, ministru al Sănătății (în 1940).
- Dimitrie Grecescu (1841-1910, n. Cerneți, Mehedinți), medic și botanist. Ca medic militar a luptat în Războiul pentru Independență (1877). A fost director al Grădinii Botanice din București. Opera sa capitală o constituie *Conspectul florei României*.
- Nicolae Ionescu-Sisești (1888-1954, n. Sisești, Mehedinți), prof. dr., medic neurolog și electroterapeut. A murit ca erou al științei (decesul a survenit ca urmare a unei contaminări cu histoplasma).
- Amza Jianu (1881-1961, n. Fălciu, Olt), prof. dr., medic chirurg și cercetător. A elaborat un procedeu de esofagoplastie cu tub pretroracic confecționat din marea curbura a stomacului. A fost un organizator al luptei anticance-roase.
- Charles Hippolite Laugier (1875-1930, n. Cernele, Dolj), medic, publicist, etnograf.
- George Magheru (1892-1952, n. la Craiova). Era fiu al Anei Ghica, fiica scriitorului și revoluționarului Ion Ghica și nepot al generalului Gheorghe Magheru, participant la Revoluția din 1848, originar din Bârzeiul de Gilort, județul Gorj. Medic microbiolog, poet și dramaturg.
- Șerban Milcoveanu (1911-2009, n. Slatina), medic, publicist, memorialist oral de anvergură.
- Virgil Nitzulescu (1896-1989, n. Târgu Jiu), prof. dr., medic parazitolog.
- Alexandru Olaru (1923-2003, n. la Craiova), prof. dr. medic psihiatru, eseist, prozator.
- Ștefan Marius Milcu (1903-1997, n. la Craiova), acad. prof. dr., om de știință, medic endocrinolog, biolog și antropolog. A coordonat apariția *Atlasului antropologic al Olteniei*. Am prezentat la Cercul teoretic al Academiei Medicale, cu sediul în Biblioteca Spitalului Colentina, prezidat de academicianul Ștefan Milcu, secretar dr. Geo Săvulescu, un referat „Medicina generală ca specialitate“.
- Gheorghe Niculescu (1923-1995, n. la Craiova), prof. dr., general-locotenent, medic chirurg și traumatolog, om de știință, redactorșef al „Revistei de Medicină Militară“.
- Ștefan Odobleja (1902-1978, n. în com. Izvorul Aneștilor, Mehedinți), medic militar, pionier al ciberneticii.
- Haralamb Lecca (1873-1920, n. Caracal), studii medicale la Paris, poet, prozator, dramaturg, traducător, regizor.

- Constantin Lupescu (1905-2003, n. Târgu Jiu), doctor în științe medicale, medic infecționist, publicist, a acordat îngrijire medicală refugiaților polonezi și deținuților din Lagărul de la Târgu Jiu. Bun profesionist și atent la suferințele oamenilor, se bucura de o mare autoritate în rândul populației județului.
- Gheorghe Olănescu (1905-1986, n. Olănești, Vâlcea), prof. dr., medic urolog.
- Victor Papilian (1888-1956, n. la Galați, cu ascendența familială în Craiova și studii la Craiova), prof. dr. de anatomie, antropologie, cercetător, prozator, dramaturg, muzican, director de teatru și operă. A fost un om polyvalent, rămânând pentru posteritate ca o mare personalitate a medicinei și culturii românești.
- Alecsandru Prișcu (1924-2005, n. Târgu Jiu), prof. dr., medic chirurg, un medic de vocație, de care m-am simțit atașat.
- Ilie Th. Riga (1908-1977, n. în comuna Seaca, județul Olt) prof. dr. doc. șef de catedră de anatomie și chirurgie operatorie, antropolog, medic primar chirurg, anatomie comparată, medicină veterinară. Fiii lui, frații gemeni Dan Riga și Sorin Riga (cu ascendență oltească și prin mamă și prin tată) sunt la rândul lor prof. dr. medici primari, membri titulari ai Academiei Oamenilor de Știință din România. Rezultatele internaționale obținute în neuroștiințe și medicina anti-îmbătrânire îi recomandă printre pionierii în lume ai terapiilor antioxidante și singurii continuatori în domeniu ai savanților români Constantin Parhon și Ana Aslan.
- Constantin Săndulescu (1904-1981, n. la Craiova), colonel medic militar, intelectual de factură renașcentistă.
- Constantin Dumitrescu-Severeanu (1840-1930, n. în Bălțate, azi com. Dumbrava, Mehedinți), prof. dr., medic chirurg, deschizător de drumuri în medicina românească.
- Ion Țuculescu (1910-1962, n. Craiova), biolog și medic, pictor cu o viziune originală și profund națională.
- Ion Țundrea (1889-1945, n. Miloștea, Vâlcea), medic internist, italianist (a tradus *Divina Comedie* de Dante Aligheri).
- Petre Vancea (1902-1986, n. Rudari, azi Izvoare, județul Dolj), prof. dr., medic oftalmolog, om de știință, eseist.
- Constantin Velican (1919-1989, n. în Murgeni, județul Vaslui, ca fiu al doctorului gorjean Constantin Velican, care ulterior s-a stabilit la Târgu Jiu), prof. dr., medic cercetător histobiochimist.

- Vlad Voiculescu (1913-2001, n. Târgu Jiu), acad. prof. dr., medic neurolog, cu o ascendență impresionantă; străbunicii au participat la Revoluția de la 1848 și la mișcarea unionistă pentru Unirea principatelor, iar părinții și rudele apropiate au fost implicați în Războiul reîntregirii naționale dintre 1916-1918. Prof. Vlad Voiculescu s-a impus în lumea medicală ca un desăvârșit cercetător, clinician și dascăl. Am discutat de mai multe ori cu dl. profesor cazul colegului dr. Eugen M. Șerbănescu, un împătimit înaintaș într-ale medicinei generale, care suferea de sindromul Shy-Drager, o afecțiune rară. Continuatorul operei Domniei Sale este asigurată de acad. Constantin Popa, oltean, inclusiv la conducerea Institutului de Boli Cerebrovasculare.
- Pavel Vulcan (1921-2005, n. Polovragi, Gorj), prof. dr. medic dermatolog.

Selecția operată a fost dură, rămânând în afara ei mulți alți medici ale căror nume ar fi meritat să fie pomenite.

În continuare, voi prezenta trei portrete-medalion de medici olteni: Ch. H. Laugier, Dimitrie Gerota, și Alecsandru Prișcu.

DR. CH. H. LAUGIER, UN SPIRIT CARTEZIAN DE LÂNGĂ TÂMPLA POPORULUI ROMÂN

Când zici *tâmplă* îți vine în minte zona laterală a capului cuprinsă între ochi, ureche, frunte și obraz, unde-ți reazimi două degete nu numai pentru a da bine în poză, ci și pentru a cuprinde în sinteză vremea, temporalul, spre a medita la ce este de făcut.

Tâmpla mai este și *catapetasma* cu „icoane personificate“ din fața altarului logosului pentru credința obștei.

Ch. H. Laugier era un bun cunoscător al stării de sănătate a locuitorilor din Oltenia, dar și a populației țării.

El a fost mai întâi (din 1900) medic al plasei Oltețu de Sus din județul Romanați și apoi medic primar al județului Gorj. După aceea îl găsim subinspector și medic primar al județului Dolj, inspector sanitar general (din 1919) și director al Regionalei I Sanitare, din Oltenia (din 1923).

În *Noțiuni asupra geografiei medicale a României*, din 1902, aflăm că în România, în anul 1890, trăiau 6.100.000 locuitori.

În afara fruntariilor țării găsim 3.000.000 de români în Ungaria (Transilvania aparținea atunci Ungariei), 1.000.000 în Basarabia, 1.000.000 în Macedonia, 150.000 în Serbia, 100.000 în Bulgaria și 30.000 în Grecia.

Județele care furnizau cei mai înalți tineri ostași armatei țării erau Mehedinți, Vâlcea și Dolj.

Într-o altă carte a doctorului Laugier – *Pelagra în Oltenia* (extras din „Arhivele Olteniei“ nr. 10/1923) – se spune că pelagra a scăzut după Primul Război Mondial. Pentru prima dată la noi se emite teoria unei avitaminoze. Se face constatarea că în județul Hunedoara, învecinat cu județul Gorj, nu exista practic pelagra, deși țăranii sunt foarte săraci; ei aveau o alimentație mai variată ca gorjenii și nu posteau decât un număr redus de zile.

O carte excepțională scrisă de Laugier în 1920 este intitulată *Igienă și prevederi sociale*. Ea se întinde pe 124 de pagini și ar merita să fie cunoscută de cei care vor decide *reforma sanitară din 2012*. În prefață se spune: „Omul de stat fără prevedere făurește patriei sale fatalități dezastruoase.“ (Gustave Le Bon); „Sănătatea publică este temelia pe care se clădește fericirea poporului și puterea statului; prima datorie a unui om de stat trebuie deci să fie grija sănătății publice.“ (Disraëli)

Cartea începe cu *Ocrotirea copiilor și a femeii* și conține subcapitolele: Necesitatea reproducției, Munca și sarcina, Ocrotirea femeii și copilului, înainte de naștere, la naștere și după naștere, Mortalitatea în prima copilărie.

Sunt trecute în revistă alăptarea, naturală și artificială, pericolul doicilor. Aici am găsit câteva formulări care merită să fie reținute:

„Omul civilizată devine un produs «de cultură» întocmai cum măceșul sau părul pădureț devine splendidul trandafir sau pomul cu pere suculente.“ La aproape 90 de ani de la acest înscris eu am elaborat *conceptul homoculturii* (cultura omului).

„Ce alegem? Răspunsul igienistului, sociologului este că trebuie să ne silim să fim mulți și buni, în nici un caz însă puțini și proști!“

Formula „Maximum de plăcere cu minimum de efort“ ne duce repede la o pervertire a simțurilor.

Autorul ne prezintă între paginile 20-25 o serie de credințe ridicole și de practici stupide legate de actul nașterii, care traduc o ignoranță fără margini a sătencelor.

Nu e de mirare că mortalitatea infantilă și maternă erau ridicate, precum și faptul că „din 100 de născuți, nu trec vârsta de cinci ani decât jumătate“.

În ultimul capitol, „Asistență și organizare sanitară“, autorul ne prezintă un adevăr de mare valoare ontologică într-o formulare economică: „Aici vindem sănătate! De câți bani vreți?“

Dr. Ch. H. Laugier constată: „Legea sanitară Cantacuzino-Sion din 1910 este o lege concepută într-un larg spirit democratic și bazată pe datele și

cerințele certe ale științei“. Iar la sfârșitul cărții conchide: „Munca și sănătatea e formula, e rostul însuși al vieții!“.

O carte de pionierat pentru medicina românească este studiul pilduitor al Dr. Ch. H. Laugier intitulat *Contribuții la etnografia medicală a Olteniei*. Un popor nu poate fi cunoscut fără manifestările sale pe care le exprimă prin limbă, port, locuință, unelte, ocupații, obiceiuri, folclor, investigate cât mai aproape de obârșia lui.

Una dintre direcțiile extrem de bogate ale etnografiei este medicina poporului.

Medicul etnograf, după Dr. Ch. H. Laugier, este interesat de patru mari capitole:

- Cercetări de ordin antropologic
- Cercetări de ordin etiologic
- Cercetări de ordin terapeutic
- Credința în relație cu igiena.

În această carte, dincolo de probele materiale culese, copleșitoare, sunt puse întrebări privind originea românilor înainte de stăpânirea romană. Se aduc argumente ale înrudirii noastre antice cu celții prin existența în comun a *mesei scunde rotunde, cu trei picioare și a brecirilor*.

Sunt discutate o serie de practici empirice care și-au dovedit în timp oportunitatea: tratamentul diareilor cu cheag de miel, fumigațiile cu mercur pentru tratamentul sifilisului, opoterapia etc.

Ne arată, de asemenea, că Nicolae Densușianu, în lucrare sa *Dacia preistorică*, remarcă înrudirea limbii române cu limba sanscrită. Exemplu: *tată* în sanscrită se spune *tatas*, iar în latină *pater*.

Sunt expuse la sfârșitul cărții o serie de descântece. Redăm un descântec de mâlcaviță (reumatism):

... *Mâlcaviță de nouăzeci și nouă de feluri*

Să ieși din picior ...

Din genunchi ...

Din coate ...

Din oasele toate ...

Și să se ducă pe ape ...

În coade de mări ...

Acolo să conăcească

Și pe (cutare) să-l limpezească.

PROF. DR. DIMITRIE GEROTA, UN ÎNFLĂCĂRAT PATRIOT

Am avut ca surse bibliografice, printre altele, cartea prof. dr. Gerota, *Impresii și aprecieri din timpul acțiunii militare în Bulgaria (22 iunie-20 august 1913)*, apărută în București, 1913 și articolul dr. Mihail Mihailide, *Vocația binelui obștesc*, inserat în *Viața medicală* nr. 51-52/23 decembrie

2011, care face referiri la lucrarea dr. Constantin Chira și dr. Pantelimon Miloșescu – *Profesorul doctor Dimitrie Gerota*, din 2011.

Dr. D. Gerota, medic în rezervă, răspunde chemării de a se prezenta la oaste oferind în plus, în mod gratuit, 25 de paturi din Sanatoriul său de chirurgie. Însă campania desfășurată sub un negru trei „N” (neajunsuri, nereguli, nepricepere) îi prilejuiește autorului să adreseze clasei politice (șefi de guverne, miniștri, deputați) de atunci, și parcă dintotdeauna, o diatribă: „Treziiți-vă și coborâți-vă în mijlocul masei poporului, pe care-l înșelați cu discursurile voastre mincinoase; vedeți ignoranța și neștiința lui de carte, vedeți abuzurile și apucăturile subalternilor și protejaților voștri politici, și mulțumiți lui Dumnezeu, că răbdarea Românilor e mare! Dar dacă nu va plăti pielea voastră, apoi desigur vor plăti copiii voștri ...”

Dr. Gerota a fost nemulțumit de felul cum au fost tratați medicii rezervați, pe care-i consideră forța medicală a națiunii în timp de război. El declară că, dacă va mai fi chemat sub arme, „voiu veni cu tot focul sacru (...), cu prețul libertății și al vieții mele, voiu fi în capul mișcării medicilor rezervați, că să nu ne mai supunem galoanelor colegilor militari, care ne-au dovedit că numai putem conta pe ei ...”

Aș vrea să amintesc trei momente semnificative din viața prof. dr. D. Gerota privind vocația binelui de care era animat:

- Ca profesor de anatomie topografică la Facultatea de Medicină din București, el predă lecții de anatomie artiștilor de la Școala de Arte Frumoase. Pentru a pune la îndemâna studenților un material pentru studiul anatomiei, îi solicită lui C. Brâncuși să realizeze un ecorșeu, după canonul uman al lui Antinous.
- Ca medic terapeut pune mult suflet în ameliorarea suferinței regelui Ferdinand, care fusese diagnosticat cu întârziere de un cancer rectal.
- Critică unele derapaje din viața politică a țării (avem în vedere „domnia aventuroasă a lui Carol al II-lea”).

În semn de prețuire, Victor Papilian dedică Tratatul său de anatomie, după care a învățat multe generații de studenți, memoriei maestrului său – Prof. dr. Dimitrie Gerota.

PROFESORUL UNIVERSITAR ALECSANDRU PRIȘCU, COLEGUL MAI MARE

Am simțit nevoia lăuntrică să evoc personalitatea prof. dr. Al. Prișcu, pentru că în derularea vieților

noastre au survenit câteva intersectări, care ne-au apropiat.

Apoi, am aflat unele date interesante din adolescența omului Prișcu, care facilitează cunoașterea adultului împlinit („Ziua bună se cunoaște de dimineață”).

L-am cunoscut pe dr. Al. Prișcu în perioada când eu eram extern la Clinica Medicală a Spitalului Caritas (fost spitalul „Bernath Andrei”), iar domnia-sa lucra la Clinica de chirurgie.

Peste ani ne reîntâlnim la Spitalul Colțea, unde prof. dr. Prișcu reînființase Clinica de chirurgie, iar eu, ca medic al Dispensarului Apusului, prin arondare, îmi internam bolnavii la Spitalul Colțea.

Odată cu darea în folosință a Spitalului Universitar București, tandemul nostru sui-generis a continuat.

Îmi intrase în obicei, încă de la Spitalul Brâncovenesc, să-mi urmăresc bolnavii internați în secțiile spitalului. Astfel, ajunseseam să cunosc personal aproape pe toți medicii spitalului, inclusiv pe profesori și conferențieri.

Pe vremea aceea urgențele chiar se internau pe ocolite, via policlinică, pierzându-se timp prețios în soluționarea cazurilor.

Bolnavii cu icter, spre exemplu, trebuia să urmeze calea spitalului de boli infecțioase, unde, după stabilirea etiologiei, se institua tratamentul adecvat. M-am dus la dl. prof. Prișcu și l-am rugat să accepte ca bolnavii mei cu icter mecanic și urgențe chirurgicale să fie internați direct în clinica de chirurgie. Domnia-sa a acceptat și de atunci, având trecut pe biletul de internare formula de liberă trecere „Cu avizul dlui prof. dr. Al. Prișcu” nu am mai întâlnit opreliști.

Aș vrea să evidențiez două trăsături importante care-l defineau pe dr. Prișcu:

- chirurgul Prișcu, anatomist cu privire telescopică, descoperirea intraoperator detaliu de finețe ce-i permiteau realizarea unor intervenții măiestrite;
- omul Prișcu, lujer sensibil, purtător de sfiiciune și gingășie, care-i permiteau o apropiere naturală, exactă, de suferința sau problema celui cu care relaționa.

Aș vrea, în completare, să prezint câteva notații fugare pe care le-am preluat de la dna Nicolita Litvin, inginer agronom, o gorjeancă, verișoară prin filiație feminină, care fac referiri în special la adolescența omului Prișcu. Redăm textul primit: „Alecsandru (Ducu, cum îi spuneam noi) Prișcu era oltean după mamă. Iar mama lui, Constanța (Tanța) Prișcu era fiica Elizei Cartianu (căsătorită cu un inginer silvic). Familia Cartianu, mândră de numele

său, avea un conac (casă boierească) într-o livadă întinsă pe malul drept al Jiului, într-o zonă mirifică, situată în satul Cartiu, comuna Turcinești. Aici își petreceau vacanțele de vară, în perioada de liceu, cei doi copii ai familiei Prișcu, Răzvan și Ducu. Ei, alături de un grup de fete, se întâlneau la familiile de care aparțineau, dar mai ales singuri pe malul Jiului sau la viile din dealul Cartiului.

Ducu era un băiat retras, cuminte, serios, care nu se prea antrena în jocurile și glumele noastre. De pe atunci el era mai mult interesat de citit și cercetare sociologică (îl interesa viața oamenilor locului, obiceiurile lor). Pe malul Jiului se aciuaseră câteva familii de rudari pe care îi vizita.

De pe atunci am știut că Ducu va reuși în viață; era tenace și realist.“

Cel mai bine însă l-a surprins pe acad. Al. Prișcu, creionând date esențiale, prof. dr. Radu Palade, în intervenția pe care a avut-o la despărțirea de profesorul și maestrul său drag. Încheiem scurtul nostru expozeu despre prof. dr. Al. Prișcu cu exclamația atât de grăitoare a prof. dr. Radu Palade: „Ce dăruire! Câtă trudă! Câtă răbdare! Ce perseverență! Ce comoră de om! Ceea ce a primit de la iluștrii săi înaintași a dăruit cu generozitate discipolilor.“

NOTAȚII FINALE

1. A fost trecut în revistă un alai de personaje, robuste și luminoase, pe care le rechem din tumultul istoriei în fața unui prezent costeliv, pentru a redimensiona un viitor mai bine așezat, cu medici care au chemarea profesiei, cu „carură“ spirituală și, de ce nu, cu eroism național.
2. Memoria e o melodie a unui cimpoi în care suflă timpul. Dacă melodia a fost fixată pe note, ea rămâne. Cimpoiul se poate dezumfla,

iar astăzi mulți se întreabă cine mai are nevoie de o cântare desuetă?! Și, totuși, cimpoiul fiind un instrument natural, de ce *mult zicerea lui duioasă* nu ne-ar fi de folos?!

3. Orice text expus induce o relație dialectică autor-cititor. Considerăm că semnificația ultimă a textului, utilă cunoașterii și acțiunii, aparține cititorului.
4. Un text reușit este susținut de *logos*, de *patos* și *eros*, iar după lecturare degajă un *etos*.
5. „Dacă unul dintre dumneavoastră simte în el focul sacru pentru cercetări științifice și mai ales dorința de creație, aceluia i-aș spune: Rămâi! Creațiunea este darul suprem al meseriei noastre; ea singură ne poate asigura suprema satisfacție“. (Victor Papilian)
6. Prima terțină dantescă, începutul *Infernului*, sună astfel în original:
„*Nel mezzo del cammin di nostra vita
Mi retrovai per una selva oscura
Chè la diritta via era smmarita.*“

Iar în traducerea lui I.A. Țundrea găsim:

„*Spre-a vieții noastre mijlocie treaptă,
Treceam printr-o pădure 'ntunecoasă
Fiindcă rătăcisem calea dreaptă.*“

7. Personalitățile evocate, indiferent de ce spun unii și alții, lin răsună și își mențin rangul, iar noi, prin venerarea lor, am putea încerca să le ținem hangul.
8. Cunoașterea operelor înaintașilor – filoane aurifere –, moștenirea gândurilor lor profunde întru sănătatea poporului și înălțarea medicinei românești să ne fie nouă îndemn și testament.
9. Dacă azi nu lacrimezi gândindu-te la rădăcină, părinți și strămoși, cum să-ți mai respecti atunci matricea fundamentală dacică?

BIBLIOGRAFIE

1. **Bobocescu V., Ceaușu E., Bălăeș C., Lupescu Gr. Gr., Bobocescu Corina** – Personalități gorjene în medicină de-a lungul istoriei, vol. I (Înaintași – Precursori), Editura Etna, București, 2010
2. **Brătescu Gh., Izsak S.** – Polemici hipocratice, Editura Viața Medicală Românească, București, 1999
3. **Buda O.** – Despre regenerarea și... degenerarea unei națiuni, Editura Sens triontic, 2009
4. **Bușoi Gr.** – Din adânc spre cele înalte, Eseurile unui ostenitor într-ale medicinei, Editura Amaltea, București, 2007
5. **Constantin Rădulescu-Motru** – Climatul sufletului oltean în Oltenia, Monografie regională, Editura Ramuri, Craiova, 1943
6. **Gheorghe C., Gheorghe Aura** – Istoricul medicinei pe meleagurile românești, Editura Litech, Craiova, 1999
7. **Mihailide M.** – Literatura artistică a medicilor, vol. I și II, Editura Viața Românească, București, 2009
8. **Olaru Al.** – Interferențe medico-culturale, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1983
9. **Palade R.** – În memoriam: Profesor doctor docent Alecsandru Prișcu, Buletin bibliografic, iunie-decembrie 2006, Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila“, București
10. **Riga D., Riga S. (eds.)** – Anatomie și antropologie – eseuri și sinteze de Ilie Th. Riga și Gh. Călin, Editura Cartea Universitară, București, 2008
11. ***** Dicționar** – Personalități românești ale științelor naturii și tehnicii, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982

P.S.

Mulțumiri distinsei doamne Mioara Georgescu, vrednicul custode al Bibliotecii Societății de Istoria Medicinei.